

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 128.

V Ljubljani, v torek 9. junija 1891.

Letnik XIX.

Katoliški shod v Gradcu.

Govor milostljivega knezoškofa dr. Napotnika.

(Konec.)

Trdno se držimo Boga in cerkve in neomahljivo se držimo cesarja in države.

Da se trdno držimo cesarja, to je potreba našega hvaleznega srca, in je poleg cerkvene zapovedi, ki zapoveduje: „Boga se boj in kralja spoštuj“, zahteva našega razuma.

Mi dobro vemo, da je presvetla najvišja vladarska hiša jedina vez, katera trdno spaja elemente habsburške države, ki se tako razlikujejo po jeziku, zgodovini in šegah, ker jim daje varstvo in jamstvo za svobodni razvoj vseh svojih posebnosti. (Odobranje.) Pač v nobeni drugi državi po širnem svetu ni krona v toliki meri simbol državne edinosti in varuhinja kulture ter zaščitnica notranjega miru, kakor v našem slavnem cesarstvu. (Šumno odobranje.)

Presvetla vladarska rodbina in njen slaveno-čani glavari je gorišče, katero s privlačevalno silo različne dele združuje v trdno in dobro vrejeno celoto; ob enem temelj in krona etnografičnega državnega posloja v srcu Evrope.

Zaradi tega oživlja nas vedno čuvstvo. spoštljive udanosti in požrtvovalne ljubezni do očetovskega vladarja, čuvstvo globoke hvaležnosti velikodušnemu dobrotniku na najlepšem posvetnem vladarskem prestolu. (Dobro!)

Zvesto ljubimo kraljestvo božje na zemlji in njenega vladarja, in iz vsega srca tudi ljubimo svojega cesarja in našo Avstrijo.

Iskreno želimo, da bi zavladala mir in sloga mej narodi in rodovi avstrijskimi, da vsikdar ostane država mogoča. Kdor seje neslogo in razpor mej avstrijske narode, slabi drago nam domovino. (Odobranje.)

Vsaj je rekel največji socijolog: „Kraljestvo, ki je v sebi nejedino, razpade“. In razpad svetov-

nega reda slika z besedami: „Narod se bode dvignil zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo. In ker prevladuje krivica, ohlajevala se bode pri mnogih ljubezen.“

Mi Avstrijci, naj že govorimo katerikoli jezik, smo jedna družina, jeden narod, narod avstrijski, in kot Avstrijci smo narodni in moramo biti. (Plozkanje, burno odobranje.) Pa v tej zvezi privoščimo vsakemu narodu, kar ima po pravici, in radi vidimo, da se dá vsakemu narodu, kar ima pravico terjati. Če bode poleg največje in prve zapovedi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vseh svojih močij“, ravno tako tudi tej jednaka: „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe“, povsod dobila veljavo, če „Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe“ postane narodni program, tedaj se bode sedanji zoperni in nizkotni boj mej narodnostmi premenil v blagodejno tekmovalje in pospeševanje kulture in napredka naše ljubljene Avstrije.

Zares prav Božja previdnost je narekavala vladarju, našemu ljubljenu očetu, prepomenljivo géslo: „Viribus unitis“.

Vi, moji mnogobrojni narodi, ne skušajte svojih moči drug proti drugemu, temveč drug z drugim za blagor, srečo in moč prelepe domovine. (Burno odobranje.)

Da, mili v Gospodu! „Coniunctis viribus“ za Boga in za cerkev, cesarja in domovino! „Viribus unitis“ tudi v teh dneh skupnega posvetovanja v srečno rešitev velikega dela, katerega vam nudijo mnoge previdno in temeljito izdelane resolucije; resolucije, s katerimi se popolnoma strinja dné 15. maja izšla obžudovanja vredna enciklika „Rerum Novarum“ našega slavno vladajočega papeža Leona XIII., ki se bavi s socijalnim vprašanjem.

„Živel dejanje!“ Tako je bilo zapisano, kakor sem čital na rojstni hiši device Orleanske, znane blažene borilke za Boga.

Živel dejanje! Kar mislimo v duhu in čutimo v srcu, spoznavajmo z jezikom in s tem naj se

druži dejanje. (Dobro!) Potrebno je dandanes, da se okrepi pravi katoliški duh in pristno krščansko življenje.

Živel dejanje! Krščansko prepričanje in mišljenje naj se uresničuje in naj deluje povsod, vplivaj povsod v javnem in zasebnem življenju, po mestih in državah pokaže naj se v besedi in v delih, v vsem dejanju in nehanju.

Živel dejanje! Jaz sem govoril, Bog pa naj dá svoj blagoslov!

Naša šolska rana.

Iz Celovca, 4. junija.

Najbolj pereče je za koroške Slovence šolsko vprašanje, kajti od rešitve te velevažne zadeve je odvisno vse naše narodno življenje. Gré zdaj za to, ali bo narod slovenski vsaj enkrat došel v ljudski šoli do ravnopravnosti, bode li tudi on mogel uživati pravic in dobrot, katere mu jamčijo državne postave. — Naše šole ne morejo ostati take, kakoršne so zdaj, kajti naša sedanja šolska uprava bide v oči vsej človeški skušnji in zdravi pameti. Sevé našim nemškutarskim liberalcem taka uprava vrlo dobro ugaja, ker si po nji brez truda in obilno pridobivajo „vernih“ pristašev. Zató pa tudi naši liberalci šole smatrajo kot svojo nedotakljivo svetinjo, katero bi najraje obdali z mogočnim kitajskim zidom, da jih „nepoklicani“ ne morejo motiti v njih početju.

A naj liberalci še toliko dokazujejo, da so naše ljudske šole dobre, da ustrezajo popolnem svojemu namenu (sevé: germanizujejo te šole — non plus ultra!), dokazati tega le ne morejo, — vsakdanja skušnja jim oporeka.

Živahen razgovor o koroškem ljudskem šolstvu unel se je tudi v budgetnem odseku, kjer se je za koroške Slovence krepko potegoval gosp. poslanec Šuklje. Opozarjal je visoko vlado, zlasti učnega ministra, na veliko krivico, ki se nam dogaja po nezakonitih nemških šolah. Gospod učni minister je

LISTEK.

Sveta Primož in Felicijan med Slovenci.

(Zgodovinska črtica, spisal Jos. Benkovič.)

Vsak krščanski narod ima nekaj svetnikov in svetnic posebno v časih, katere časti bolj nego druge in jih v tej ali oni silni kliče zaupno na pomoč. V novjšem času so se jeli zgodovinarji zanimati za to češčenje, ker je v njem dokaj zgodovinskega jedra. Marsikako doslej nejasno stran davne preteklosti utegoe pojasniti to razmotrivanje.

Tudi bogoljubni slovenski narod ima dolgo vrsto svetnikov in svetnic, kateri so mu posebno ljubi in se jim najraje priporoča. Za vsako potrebo in nadlogo so si izbrali naši pradedje svojega zavetnika. Po ustnem izročilu se je ohranilo to češčenje od roda do roda iz najdaljših časov. Nenavadno ime tega ali onega patrona marsikake slovenske cerkve nas opozori, da se vprašamo: „Kako neki so se Slovenci s tem svetnikom seznanili?“

Opozoriti hočem v sledečih vrsticah le na češčenje dveh, po imenu precej nenavadnih svetnikov, katera se med Slovenci čisto imenujeta in sta se nekdanj še češče omenjala: menim namreč sv. Primoža in Felicijana. Kako neki so dobili Slovenci toliko zaupanja do teh dveh sv. mučencev, ki v življenju nista bila v nikaki zvezi z našo domovino?

Legenda pripoveduje, da sta bila imovita brata Rimljana, ki sta za časa Dijoklecijana v Nomentu poleg Rima prelila kri za sveto vero. Po raznih mukah so ja vrgli med divje zveri; zato ja slikajo slikarji vojaško opravljena z mečem v roki, ter z levoma pred nogami. Leto njiju smrti ni določeno; najbrže sta bila mučena l. 287., drugi imenujejo leta 284, 298, 301 in 303.¹⁾ Imela sta svoje pokopališče.²⁾

Spomin sv. Primoža in Felicijana je v zapadni cerkvi jako znan. Njun god se praznuje 9. junija³⁾

¹⁾ Nic. Nilles, S. J. (Kalendarius manuale utriusque ecclesiae orientalis et occidentalis. Oeniponte. 1879, pag. 380.) stavi smrtno leto sv. Primoža v l. 287., sv. Felicijana v l. 295.

²⁾ Krauss Fr. X. (Roma Sotterranea, 1879. S. 553.) piše: „Cimiterium der hl. Primus und Felicianus ad Arcus Nomentanos, 14 Miglien von der Stadt. Hier sollen 287 die Martyrer Primus und Felicianus beigesetzt worden sein. Ein Eingang zu den Krypten ist nicht bekannt“.

³⁾ Martyrolog. Rom.; V. Id. Jun.: Romae in Monte Coelio natalis ss. Min. Primi et Feliciani, sub Diocletiano et Maximiano Imperatoribus. Hi gloriosi Martyres longaevam in Domino vitam ducentes, et nunc simul paria, nunc singillatim diversa et exquisita perferentes tormenta, tandem felices pugnare cursum, a Promota Praeside Nomentano gladio adversari, consummaverunt. Cf. Baronius: Passi sunt Romae, hoc tempore (a. 303) Primus & Felicianus: qui longaevam in Domino vitam pie ducentes, gravissima passi tormenta, tandem sub Promoto, & apud Nomentum, Martyrium consummarunt.

kot „festum duplex“; v rimskem brevijaru imeta svoj officij in v missalu svojo mašo.

Slovenski narod ja časti prav posebno izza davnih časov. Dočim je češčenje nekaterih oglejskih mučencev, n. pr. Kancija, Kancijana, Kancijanile, Prota in Krizogona in dr. vdomačeno pri nas radi krajeve bližine, razširilo se je češčenje sv. Primoža in Felicijana po njunih svetih relikvijah, katere je dobila slovenska zemlja že za časa pokrščevanja tukajšnjih rodov.

Kdaj so bile prenešene te relikvije iz Rima, ne dá se določiti. Beissel ne omenja niti besedice teh dveh mučencev.⁴⁾ A gotovo je, da so bile njune relikvije na Koroškem že za časa sv. apostolov Cirila in Metoda. Listini iz l. 875 in 885 omenjate, da so ležali že tedaj ostanki svetih trupel Primoža in Felicijana v starodavni cerkvi Matere Božje na Otoku poleg Vrbskega jezera.⁵⁾

Odtod so jih prenesli sredi 15. stoletja na Kranjsko⁶⁾ v novosezidano (1452) gotsko cerkev, njima v čast posvečeno na planinah nad Kamni-

⁴⁾ Die Verehrung der Heiligen und ihrer Reliquien in Deutschland bis z. Beginne des 13. Jahrhts. Von Stephan Beissel, S. J. 1890.

⁵⁾ F. L. Hohenauer. Kurze Kirchengeschichte v. Kärnthen. 1850. S. 269. 270.

⁶⁾ Schönleben. P. III. Annal. p. 517. — Valvasor, VIII. 558.

odgovarjal, da se boče oziral tudi na koroške Slovence in razsojeval po obstoječih postavah. Pokazal je tudi na edini pot, po katerem Slovenci v sedanjih razmerah moremo dospeti do boljših šol, na pritožbe, ki dajejo učni upravi prilike, da posreduje v posameznih slučajih.

Padla je potemtakem na Dunaju izza bogate mize, za katero odločujejo usodo ljudstev, spet obljuba za nas Slovence. Dal le mili Bog, da bi ne ostalo zopet le pri prazni obljubi, da bi se nam vsaj enkrat tudi v dejanju pripomoglo; — z jasl-vimi besedami pitali in tolažili so nas že dosti dolgo! Zató nas je skušnja izučila, da le z nezaupanjem slušamo na take obljube od višje strani; postali smo že neverni Tomaži, ki ne verujejo prej, nego se dejansko prepričajo, da se je ugodilo pravičnim zahtevam.

Da bodo pa besede Šukljeve in ministrova obljuba naše „pravicoljubne“ (??) in „liberalne“ (!?) narodne nasprotnike vznemirjale, je pač bilo pričakovati. In res se je že v odsekovi seji oglašil stari koroški poslanec Nischelwitzer, da zagovarja postopanje šolskih organov. Pogreval je o tej priliki tudi zopet že zastarelo neslanost, hudovaje se, da se kranjski poslanci vtikajo v koroške zadeve, češ, da so v zboru itak koroški poslanci! Tako pogrevanje vedno istih rečij in — lažij, mora človeku že kmalu presedati. Čudno je le, da se tudi liberalni poslanci drugih dežel vtikajo v naše zadeve, ne da bi jih naši priveligirani Slovenožrci zbog tega pokarali. Tako sta v isti seji za Nischelwitzerjem o slovenskem šolstvu na Koroškem govorila i dr. Russ in Derschatta, ki, kolikor vémo, nista na Koroškem izvoljena poslancea. Govorila sta pa v duhu naših „liberalnih“ mogočnejšev, kar jih sevéda opravičuje!!

Poslanec Nischelwitzer se je hudoval, da so njega volili tudi Slovenci (?), da mupanobeden izmed njih ni priporočal enakih reči, kakoršnih je omenjal Šuklje. Mislim pa, da naj gosp. zastopnik „Slovenec“ v tem oziru ohrani le mirno kri. Tako abotni koroški Slovenci pač še niso, da bi hodili k nemškemu liberalcu prosarit, naj on zagovarja njih narodne težnje; ni namreč navada, da bi hodilo krotko jagnje iskati zavetja k lačnemu volku. Gosp. Nischelwitzer se bode brzkone tudi še spominjal, da je pri volitvi glasovalo precejšnje število volilcev proti njemu, med njimi zelo mnogo Slovencev. Tiste „Slovence“ pa, s katerimi se baha poslanec, pri nas navadno ne imenujemo Slovence, temveč — nemškutarje!

G. Nischelwitzer tožil je dalje, da sedi že 30 let v kor. deželnem zboru, — a nikdar niso Slovenci zahtevali slovenskih šol! — G. poslanec bo dovolil, da vsaj nekoliko popravimo to njegovo trditve! Zdi se, da starega gospoda že zapušča spomin. Inače bi se moral domisliti, kolikokrat je že rajni Andrej Einspieler blagega spomina, zahteval z vso odločnostjo za Slovence slovensko-verskih šol! Spominjal bi se burnega šolskega razgovora v deželnem zboru l. 1889., ko so se liberalni poslanci, deželni šolski nadzornik in dež. predsednik zaman trudili ovreči trditve g. posl. Gregorja Einspielerja,

ki je dokazal, kako se bje po naših šolah postavam v obraz. Poslanec Einspieler, Slovenec, zahteval je že večkrat v imenu svojih slovenskih volilcev slovenske šole! G. Einspielerju pridružil se je i g. Muri, in i on je dokazal, da so kor. šole za Slovence neprimerno in nepostavno vrejene. Neresnična je torej trditve posl. Derschatte, ki je v budgetnem odseku rekel, da je g. Muri v dež. zboru koroškem izjavil, da so naše šole slovenskemu ljudstvu primerne in povoljne. — Resnicoljubi so ti liberalci. — Kaj ne?

Če se oglašé za slovenske šole slovenski poslanci kot zastopniki slovenskega ljudstva, to g. Nischelwitzerju ne zadostuje, in on pravi, da v 30 letih svojega poslanstva ni slišal zahteve za slovenske šole! Ali naj morda kmetje sami hodiyo v Celovec pred deželno hišo moledovat za to, kar jim itak po postavah gré?!

To nam je pa tudi zopet nov dokaz, kakih ne baš častnih sredstev se poslužujejo liberalci v boju zoper slovensko narodnost. Ko bi kak zakonni dopisun zagrizenega liberalnega lističa na tak način pisaril in rovaril zoper slov. narodnost, bi se temu nikakor ne čudili. Da pa stari in skušeni poslanec tako govori v državnem zboru, to nam je — neumljivo.

Nasprotniki naši vedno trdijo, da slovensko ljudstvo na Koroškem ne mara slovenskih šol, da je s sedanjo ponemčevalno šolsko napravo po vsem zadovoljno. Vprašanje je le, katero ljudstvo ja s takimi šolami zadovoljno; no, nemškutarji gotovo, in na te se ozirajo Nemci-liberalci. Verno slovensko ljudstvo pa živo čuti, da so sedanje šole slabe, da ne ustrezajo svojemu namenu. A zbegano po liberalcih, ki na vse načine in z vsakterimi sredstvi skušajo slovensko ljudstvo odtučiti svoji narodnosti, si dostikrat ne zna pomagati. Dolžnost vseh rodoljubov je tedaj, da podučujejo ljudi v tem peréem, za nas prevažnem vprašanju. Dobro služila bode v to po našem marljivem katoliško-političnem društvu izdana knjižica „Šole na Koroškem“. Naj vsi rodoljubi pridno segajo ponji (dobi se brezplačno pri podpredsedniku društva bl. g. V. Legatu v Celovcu). Ona jim bode tudi jako dobro služila pri sestavljanju prošenj za slovenske šole, katerih prošenj bo treba nemudoma pošiljati učenemu ministerstvu na Dunaj, ker iz Celovca nam bo javaljne kedaj zasijala pravica.

—rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. junija.

Notranje dežele.

Politični položaj. Jako karakteristično za sedanji položaj je, da je levica v budgetnem odseku glasovala za dispozijski zaklad. S tem so levičarji izrekli zaupanje sedanji vladi. Najbrže se je grof Taaffe s svojimi izjavami o nemškem uradnem jeziku tako prikupil liberalcem. Sedaj se še ne vé, če bode levica tudi v plenumu glasovala za dispozijski zaklad, ali pričakovati je, da bode. Grofu Taaffeju treba le še par ugodnih besed, pa ima popolnoma levičarje na svoji strani. Glavno glasilo nemško-liberalne stranke je že itak pisalo, da vlada

more se izreči za sedanjo šolo, pa ne bode mej njo in levico nobenega načelnega nasprotja več. Da Gauč in Taaffe nista prijatelja verski šoli, to že vémo, treba samo, da se to javno izjavi, pa jima bodo levičarji hvalo peli. Vse torej kaže, da se res bližamo času, ko bode nemško-poljska večina odločevala v našem parlamentu.

Budgetni odsek. Mladočehi so imeli včeraj v budgetnem odseku se priliko prepričati, da ni upanja, da bi v državnem zboru kaj dosegli. Posla-Herold je že pretil z abstinenco politiko, ali grof Taaffe se za vse to ni dosti zmenil in je le naglašal, da se morajo gospodarska vprašanja rešiti pred političnimi. Videlo se je, da Mladočehi s svojim pretenjem neso napravili najmanjšega vtisa. Grofu Taaffeju bi morda celo ugodno bilo, če Mladočehi zapusté državni zbor, kajti pri novih volitvah bi najbrž bili zopet voljeni skoro sami Staročehi. Besedam poslanca Herolda, da se na Češkem ne bode našla stranka, ki bi hotela sodelovati v državnem zboru, se pa ne more pripisovati dosti pomena. Če grof Taaffe ne mara ničesa imeti opraviti z Mladočehi, to še ne more biti povod za Staročeha, da bi se poprijeli pasivne politike, katera bi bila le v škodo narodu češkemu.

Debata o reformi uprave na Ogerskem bode trajala do oktobra ali novembra, kakor misli skrajna opozicija. Ta stranka bo proti reformi uprave že v generalni debati poslala veliko število govornikov v boj, da posvetovanje zavlečejo. V specialni debati bodo pa predlagali k vsakemu paragrafu po več dostavkov in zahtevali, da se o paragrafu samem in o dostavku glasuje po imenih. Po ogerskem zborničnem redu se mora glasovati po imenih, če to zahteva le dvajset poslancev. Pri vsakem takem glasovanju se potrači kako poldrugo uro časa. Koliko časa se bode potratilo, si vsakdo lahko misli, če povémo, da se bode že pri prvem paragrafu predlagalo nad dvajset dostavkov.

Vnanje države.

Srbski liberalci hočejo iztiranje kraljice si dobro izkoristiti proti vladi. V Negotinu imeli so shod, kjer so pridno zabavljali proti vladi, in sprejeli resolucijo, v kateri se trdi, da je z iztiranjem kraljice se rušila ustava. Ti protesti liberalcev so pač malo prepozni. Če so hoteli kaj opraviti, bili bi morali že v skupščini se odločno potegniti za kraljico, kakor se je Garašanin. Liberalna stranka je pa v skupščini omahovala, ker se je menda bala zameriti kralju Milanu in pa kraljici. Pa saj zdaj tudi liberalcem ni za kraljico, ampak radi bi le radikale očrnil pri narodu, da bi sami potem prišli na krmilo. Ta želja se pa jim še ne bode tako hitro vresničila, kajti mnogi dogodki poslednjih let kažejo, da liberalci niso posebno priljubljeni pri prostem narodu srbskem.

Ruska sveta sinoda je zaukazala, da se vsi dijaki brez razlike veroizpovedanja morajo učiti pravoslavnega verouka. Pri vseh tovarnah se morajo zgraditi pravoslavne cerkve za delavce. Ti ukazi pač jasno dokazujejo, da v Rusiji verske tolerance ne poznajo. Nek slovenski list se je pred par leti izpodtikal nad tem, da na Ogerskem nimajo zakona, s katerim bi bila zagotovljena verska svoboda, in je iz tega sklepal, kako daleč je Ogerska zaostala v kulturi za drugimi državami. Mi se nikakor ne potegujemo za Ogre, ali radovedni pa smo vendar, kako dotični list sodi v tem oziru o Rusiji, kjer se o kaki verski svobodi še govoriti ne more, posebno, ker se tisti list kaj rad navdušuje za rusko kulturo.

Anglija in Portugalsko. Razpor zaradi afriških razmer mej Anglijo in Portugalsko bode kmalu poravnán. Spodnja zbornica portugalska je skoro jednoglasno vsprejela pogodbo, katero je

kom, ter jih vložili pod krasno izklesan oltar s kiborijem, ki stoji v ozadju istega svetišča⁷⁾. Tu so ležale relikvije le kakih sto let. Zaradi nevarnosti pred Turki so jih prenesli (okoli leta 1550) v tedanjo farno, sedaj frančiškansko cerkev sv. Jakoba v Kamniku. Sedaj leže v relikvijarju pod velikim oltarjem; cerkev sv. Primoža na planinah pa hrani le neznaten del svetih trupel.

Njuno češčenje je bilo sicer že prej razširjeno med Slovenci, predno so bile relikvije prenesene na Kranjsko, a koncem 15. stoletja se je še pomnožilo. Začelo se je ono velikansko romanje na planine k njunemu grobu, katero se je vršilo vsako leto tja do jožefinske dóbe. Valvazor piše⁸⁾, da je prihajalo 18 fará s procesijami sém gori na božjo pot po obljubi. Bili so Kranjci, Štajerci in Korošci. Zlasti mnogo romarjev je došlo iz poljanske in savske doline⁹⁾. Zaradi ogromnih teh množic vernega ljudstva je ustanovil cesar Maksimilijan leta

1500 v Kamniku semenj sv. Primoža dan. V tem mestu je moralo biti njuno češčenje že davno prej jako veliko, ker čitamo marsikako krstno ime „Primož“ v 13. in 14. stoletju, in leta 1380 so imeli meščani bratovščino sv. Primoža¹⁰⁾.

O slavnostni romarski cerkvi in o njunih patronih so se razširile med ljudstvom kmalu razne legende in bajke. Schönleben pripoveduje¹¹⁾ o mrtvaški glavi, katero so kazali tū v zakristiji, iz katere je priklila snežno-bela lilija. Isto poročata Valvazor¹²⁾ in P. Abraham a St. Clara v svoji „Redliche Red' für die krainerische Nation“¹³⁾. Tudi bajka o okamenem lovcu nad cerkvijo je v zvezi s tem svetiščem. Neki lovec je bajé povabil sv. Pri-

⁷⁾ Zahn. Beiträge, IX. 110. Letopis, 1876. 130.

⁸⁾ l. c.

⁹⁾ VIII. 558.

¹⁰⁾ Programm und Jahresb. d. k. k. Obergymn. z. Laibach f. d. Schuljahr 1857. Med drugim govori P. Abraham: „In der Grafschaft Mitterburg (tū se je zmotil) ist eine Kirch, bei S. Primus genannt, weil die zwey Leiber der H. H. Martyrer Primi et Feliciani daselbst begraben gewest; dermal aber seyend diese nacher Stain, so eine Stadt unweit davon gelegen, in die Kirchen der P. P. Franciscanern übersetzt worden; am obbemeldtem Orth oder Kirchen, S. Primus zeigt mann einen Todtenkopf, aus welchem, nachdem er gantz ausgedorret, und ohne einige Feuchtigkeit gewest, wunderbarlicher Weiss ein Schnee-weiße Lilien gewachsen, welches ohne allem Zweifel ein grosses Wunder.“

moža, naj se mu pridruži, s v tem hipu je okamenel¹⁴⁾.

Veliko češčenje sv. Primoža in Felicijana je zmotilo ljubljanskega škofa Rajnalda Scarlichi-ja tako, da je, poročujoč sv. stolici leta 1633 o stanju svoje škofije, mogel zapisati sledečo nesmisel: „In dieser Provinz (Krain) sollen nach dem heil. Her-magoras und Fortunatus zuerst die heil. Primus, Felicianus und Achatius den christlichen Glauben geprediget haben“ etc.¹⁵⁾.

Kranjski missale (iz druge polovice 15. stoletja) ima zapisan nepremakljiv god „Ss. Primi & Feliciani Mm.“ (9. jun.) z rudečimi črkami, vendar brez posebne sekvence, uprav tako, kakor god sv. Mohora in Fortunata, sv. Kancijana s tovariši in drugih veleslavnih oglejskih mučencev. Iz tega sklepamo, da je bil njun godovni dan „festum de praecepto“. „Breviarium Aquilejense“ (iz leta 1469) in „Missale Aquilejense“ (iz leta 1517) pa ga imata zaznamenovanega s črnimi črkami. Tudi v starih oglejskih in frijulskih rokopisih — tako piše de Rubeis — se ne nahaja kot „festum cum abstinencia ab opere“¹⁶⁾.

(Konec sledi.)

¹⁴⁾ Valv. VIII. 811.

¹⁵⁾ Mitthling. d. hist. V. f. Kr., 1854. 80.

¹⁶⁾ Zgodovinski Zbornik, str. 40.

⁷⁾ Popis znamenite te cerkve čitaj v „Mittheilg. d. hist. Ver. f. Krain“, 1856, S. 12, spisal A. Jelovšek, in v „Grazer Kirchenschmuck“ 1885, spisal F. Stanonik. Cf. „Rožice“ 1859, str. 142—149. En dan na planinah nad Kamnikom, spisal Bl. Sušnik.

⁸⁾ Ehre d. Hgthms Krain, VIII. 811.

⁹⁾ N. pr. Naklanci so hodili s procesijo sém na božjo pot na vsaka tri leta (Koblar. Zgod. fará ljublj. šk., II. 31.), Cerkljanci vsako leto (Lavrenčič. Zgod. Cerklj. fare, 16.), itd.

vlada sklenila z Anglijo. Izmed 111 poslancev jih je proti pogodbi glasovalo le šest. Da bode tudi gospodarska zbornica pritrdila tej pogodbi, sedaj ni dvomiti. Portugalci so spoznali, da ugodnejše pogodbe ne izsilijo od Anglije, zato so se pa ž njo zadovoljili. V interesu javnega miru je pa bilo, da se ta stvar že pravna, ker je razpor z Anglijo bil republikancem dobro sredstvo za agitacije proti monarhiji. Sedaj bode pa vlada morala gledati v prvi vrsti, da vpravna finančne zadeve v deželi.

Gnatemala. Kakor se poroča iz Amerike, so v Guatemali prišli na sled tajnim shodom, katerih namen je bil odstaviti predsednika in pa deželo razdeliti v južno in severno republiko. Posebno mnogo veleposestniki v severnem delu dežele neso zadovoljni s sedanjim predsednikom in so pripravljeni dati denar za vstajo in osnovo nove republike. Vstaja pa najbrž ne bode imela uspeha, naj se tudi začne. Sedaj, ko je vlada izvedela, kaj se pripravlja, bode že gledala, da začasno prepreči vse nevarnosti. Predsednik Barilla je tudi pri prostem prebivalstvu tako priljubljen, da ga bi bilo težko odstraniti nezadovoljnim veleposestnikom.

Izvirni dopisi.

Iz Rusije, 31. maja. [Izv. dop.] (Okrožnica Leona XIII. — Verske šole na Ruskem.) Enciklika papeža Leva XIII. je tudi pri nas v Rusiji vzbudila veliko pozornost, dasi pri nas socialno vprašanje še ni tako pereče, kakor v zapadni Evropi. Vsi večji ruski listi v vvodnih člankih razpravljajo papeževo pismo in se jako pohvalno izražajo o njem. Da pa se ti listi z vsem ne strinjajo, je naravno, kajti Rusi so pravoslavni narod, ki papeža ne priznava, ali vendar noben list tako surovo ne piše o glavi katoliške cerkve, kakor se je to že pri vas zgodilo. Seveda to prihaja od tod, ker se v Rusiji verski indiferentizem in lažiliberizem še ni tako razširil, kakor v zapadnih državah, kjer se mnogi naobraženci že vere sramujejo.

Omenim naj, kaj piše o encikliki jako dobro uredovani list „Denj“, kateri list se jako zanima tudi za zapadne Slované in je navadno jako dobro poučen o slovanskih razmerah. Ta list pravi, da je enciklika papeža Leva XIII. o socialnem vprašanju važen dogodek ne le v mejah katoliškega sveta. Levu XIII. ne more se nikakor odrehati velika diplomatična, pa tudi splošna nadarjenost. Pismo, ki ga je papež razposlal v lepih vezeh vsem evropskim vladam ne izključivši niti italijanske, igralo bode častno vlogo v zgodovini rimske kurije. Ne gledé na svoja stara leta papež lahko reče, da je, kakor mladi cesar Viljem II., sin novega časa. Poslednja papeževa enciklika razpravlja socialno vprašanje iz jako visokega stališča. Tukaj se ne govori le o kristijanski pomoči bližnjemu. Enciklika obsega celo disertacijo o narodnem gospodarstvu in delavskem vprašanju. Podrobno se tukaj razpravlja vprašanje o pravicah delodajalcev in delavcev; omenjajo se uzroki in nevarnost strajkov; naglašajo se potreba nedeljskega počitka in omejitve delavskega dne, vprašanje torej, katerega se ni niti dotaknil cesar Viljem. Papeževa enciklika pretresa vprašanja o nadzoru in omejenju dela žensk, o delavskih razsodiščih, o mešanih razsodiščih iz delodajateljev in delavcev. Po besedah enciklike pokladati se ima prvo važnost na družbene naprave, a je državno posredovanje v gotovih slučajih neobhodno potrebno in se načelno mora priznati. Podrobnosti enciklike ne bomo navajali. Z marsičim se ne strinjamo, marsikaj se nam ne zdi dovolj jasno in popolno. Po našem mnenju je to najvažnejše, da je papeški Stol s tem storil prvi korak v tej zadevi. Cerkev postala je tako sotrudnica družbe in države v vseh koristnih stvarih, to je važen korak naprej.

Poslednji stavek ruskega lista je pač posebne važnosti. Liberalci kaj radi propovedujejo, da se cerkev njima za družega brigati, nego za vero. Ruski list pa pravi, da je to važen korak naprej, da je cerkev postala sotrudnica družbe in države v vseh koristnih stvarih. Po mnenju Rusov torej se mora cerkev brigati tudi za posvetne koristne zadeve, potemtakem tudi za politiko. Kako se torej ločijo nazori vaših liberalcev od nazorov, ki se izjavljajo v ruskem časopisju, če tudi vaši liberalci hočejo veljati za prijatelje vsega, kar je ruskega.

Pri Vas v Avstriji poslednja leta posebno razburja duhove šolsko vprašanje. Nemški in slovanski liberalci branijo se z vsemi štirimi verske šole in večjega vpliva duhovščine na ljudsko šolstvo. Kričé, da duhovščina hoče le potlačiti narodno omiko. Zanimalo bode torej Vas, kako o tej zadevi sodijo v Rusiji, zlasti kako sodi ruska vlada. Te dni so se objavila nova določila o začetnih šolah. § 2. teh

določb se glasi: „Vse začetne šole, katere so že ustanovljene, ali katere se še le ustanové, izročé se vodstvu in nadzorstvu duhovniškega načelstva. Skrb za začetne šole pri župnijah izročá se krajnim svečenikom ali pa osobam, katere določi eparhijalni erhijerej. Odgovoren za verski značaj šole je vsekako krajni svečenik.“ § 6. določuje, da v začetnih šolah učé svečeniki, diakoni, pa tudi svetski učitelji. Svetni učitelji se pa po § 7. dopusté le, če eparhijalni šolski svet spozna, da imajo potrebna navstvena svojstva. Tudi se mora krajni svečenik prepričati, če znajo učitelji dovolj molitev, katekizma in cerkvene zgodovine.

Omenjene določbe pač dovolj jasno kažejo, da bomo v Rusiji imeli le verske začetne šole. Naša vlada je trdno preverjena, da le z verskimi šolami moremo dobiti dobrih in zadovoljnih državljanov, da vsa znanstvena omika ničesar ne koristi, če ni prave verske podlage.

Pravi verski duh se pa v šoli more le gojiti, če se dá duhovščini primeren vpliv. Ker se vaši slovanski liberalci radi navdušujejo za ruske naprave, pričakovati je, da bodo tudi v šolskem vprašanju ukrenili jo na drugo pot, ko izvedó, da v Rusiji imajo izključno verske šole in dobro spoznavaajo, da je v prvi vrsti cerkev poklicana, da vodi poleg staršev in države vzgojo mladine.

Dnevne novice.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) povrnili so se danes popoldne iz Gradca domu.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je v zadnji dóbi prirastla nadobudna hčerka na Spodnjem Stajerskem, v Brežicah. Ni bilo to lahko delo — ustanovitev podružnice v zemlji, kjer se je opetovalno že begalo naše dobro slovensko ljudstvo. — Zató se mora narodova zahvala izjavljati na čelo vstopivšemu odboru te podružnice, gg.: prvomestniku dr. Mat. Schmirmaul; zapisnikarju koncipijentu Jos. Stanič ter blagajniku, veleposestniku Andreju Levak in namestnikom zgornjih imenovancev gg.: notarju dr. Franu Firbas; kapelanu v Dóbovi, Jos. Šetina. Še le 15. febr. t. l. ustanovljena šteje naša podružnica „Breški okraj v Brežicah“ danes že 11 ustanovnikov, 49 letnikov in 46 podpornikov, v vsem torej 106 družbenikov. Doposlala pa je glavni družbi koj v mesecu marciju t. l. velik svoj prispevek 149 glđ. 40 kr. — Ko javljamo Slovincem o tej trudaljubivi požrtvovalnosti breških domoljubov — upamo, da bodo vsi oni naši častiti sodelavci za narod z božjo pomočjo ustrajali v trudapolnem našem delovanju.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Umrla) je dne 7. junija v Ljubljani v 78. letu gospa Marija Smrekar-jeva, mati prof. g. Jos. Smrekarja. Pokojnica se je odlikovala s prelepim krščanskim življenjem in zlasti z radodarnostjo do ubogih, zagotovljen jej je zato blag spomin. Žalujočim domačim izrekamo iskreno sočutje. N. v m. p.

(V moki se je zadušil) v mlinu gosp. Petra Majdiča v Jaršah petnajstletni delavec Janez Skofic. Pri njegovem delu se mu je spodrsnilo in padel je v shrambo za moko, kjer se je v moki že zadušil, predno so ga mogli rešiti.

(Iz Kamnika) se nam poroča 8. t. m.: Danes vihra v Kamniku raz hiše c. kr. okrajnega sodišča bela zastava v znamenje, da ni nobenega jetnika v ječi. — V občini Križ pri Kamniku so bili izvoljeni za župana posestnik Janez Hade, za svetovalca pa posestnika Andrej Kosec in Janez Oupek.

(Ogenj na Rodici pri Domžalah.) Iz Domžal se nam poroča: Od 7. do 8. junija okoli polnoči začelo je goreti pri Vodamu na Rodici pri Domžalah. Pogorele so tri številke. Šmonov mlin bil je v veliki nevarnosti. Požarni brambi iz Domžal in Doba sta bili hitro na mestu in obe vrlo delali. Dva sta bila zavarovana in jeden ne. Kako se je zažgalo, se ne more vedeti, ker je na vrhu strehe začelo goreti. Razven dveh prašičev so vso živino rešili.

(Majnikovega hrošča) je bilo, kakor se nam poroča iz Cirknice, po onih krajih jako veliko. Vsled poziva cirkniškega županstva so jih pa tudi mnogo pokončali. Okrog 500 mernikov so nabrali po vsej občini te nesnage. Ako gre v jeden mernik 12.000 hroščev, kakor je nekdo preračunal, potem so ljudje v cirkniški občini pokončali šest milijonov hroščev. Koliko tisoč mernikov hroščev bi se zaredilo čez štiri leta, ko bi kmetovalci letos roke v križem držali! Ne bilo bi čez štiri leta niti jednega zelenega lističa na drevju.

(„Matica Slovenska“.) K poročilu o občnem zboru nam je še nastopno dostaviti: Vsled smrti, odpovedi in po § 12. dr. pravil imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. Flis Ivan, dr. Gregorčič Anton, Gregorčič Simon, Hubad Franc, Kržič Anton, † dr. Poklukar J., dr. Požar Lovro, Robič Luka, Subic Ivan, Wiethaler Franc. V odboru pa še ostanejo: Gg. Bartel Anton, dr. Dolencec Hinko, Grasselli Peter, dr. Jarc Anton, Kersnik Janko, Koblar Anton, Levec Franc, dr. Lampe Franc, dr. Lesar Josip, Majeiger Ivan, Marn Josip, Navratil Ivan, Pleteršnik Maks, Praprotnik And., Rutar Simon, Senekovič Andrej, dr. Sernec Josip, dr. Sket J., Stegnar F., Svetec L., Šuklje F., Šuman J., dr. Šust Iv., dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavrč Ivan, Vilhar Ivan, Zupančič A., Zupančič Vilibald in dr. Zupanec Jernej. — Vsaj 16 odbornikov mora po § 12. dr. pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se vtevajo tudi volilni listki taci družtenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke doposlali odboru z lastnoročnim podpisom tako, da ni suma zaradi kake prevare. Računski zaključki so gg. družtenikom v družtveni pisarni na ogled in jim bodo pri velikem zboru tiskani na razpolaganje. Kdor želi v zmislu § 4. lit. a. dr. pravil staviti kak nasvêt, mora ga po § 2. lit. a. opr. reda predložiti odboru in storiti to vsaj do 24. junija 1891. l., ako hoče, da pride v velikem zboru na razgovor.

(Občni zbor muzejskega društva) bode jutri (v sredo) zvečer ob šestih v Rudolfinumu. Volil se bode nov odbor.

(„Slavec“) napravi vsled odborovega sklepa družtveni izlet v Radovljico in Bled dné 19. julija t. l. Program se bode priobčil pozneje.

(Izlet graških „Triglavanov“ v Ljutomer) izvršil se je prav sijajno in ob lepem vremenu, vzlasti krasno se je obnesel slavnostni koncert. Jutri objavimo o tem obširnejši dopis.

(Fotografije na dunajskem vsenčilišču.) Akademski senat dunajskega vseučilišča je določil, da mora v prihodnje vsak novi slušatelj pri vpisu poleg drugih spričeval priložiti tudi svojo fotografijo. S tem mislijo prisiliti mlade gospode, da bodo osebno izvrševali svoje izpite.

(Izpred porotnega sodišča.) Včera je sedel na zatožni klopi Anton Rozman, ki je dne 19. aprila v Zgornjih Gorjah vsled prepira zabodel svojega brata, ki je tudi drugi dan umrl vsled prizadevanj. Zatoženec se zagovarja, da ni tega storil, a hudobnim namenom, a priče so drugače govorile; zato je sodišče zatoženca spoznalo za krivega, ter ga obsodilo na 10 let težke ječe. Porotna obravnava zatoženke Marije Hinterschweiger, ki bi bila imela tudi priti pred porotnike, odložila se je za pozneje, ker je isti dan v ječi porodila.

(Notranjci proti novemu voznemu redu na južni železnici.) Iz Cerknice se nam z dne 7. junija poroča: Južna železnica je predrugčila s 1. junijem vozni red. Ta vozni red je pa vzbudil po vsem Notranjskem splošno nevoljo. Kako tudi ne. Kadar bode šel kdo v Ljubljano, pripeljal ga bode brzovlak ob 11. uri 39 minut, torej ravno prav za kosilo. Opraviti tako ne bode nič mogel dopoldne. Mešane pride sicer v Ljubljano ob 1/2 5, a zato mora popotnik celo noč prečuti. In zdehalo se mu bode po Ljubljani, kar ne bode gotovo posebno prijetno. Poštni vlak pa tako nobeden zjutraj ne vozi, ampak oba popoldne in vendar so glavna opravila povsod dopoldne. Kako nerodno bode pa še le za prebivalce velike občine Cirkniške, ker imajo sodnijo v Logatecu. V Logatecu bodo prišli z brzovlakom tri minute pred 11. uro. Od Dolenjega Logateca v Gorenji Logatec, kjer je sodnija, je skoraj pol ure. Torej zopet ne bode dopoldne mogoče nič opraviti. Kdor se bode pa vozil z mešancem se bode pripeljal v Logatec dve minuti pred tretjo uro po noči. Kam se bode tam djal po noči! Žandarji ga bodo preganjali kot ponočnjaka in mu morebiti priškrbeli prenočišče za stonj. Toda s takim ravnanjem ne bode z lepo kdo zadovoljen! Mislil bi kdo: železnično vodstvo se ozira le na večja mesta, zlasti na Trst in na Dunaj. Toda pogledjmo, kako odhajajo vlaki iz Trsta. Ob 8. zjutraj odide brzovlak; 1 uro 55 minut pozneje poštni vlak, ob 6 uri 20 minut drugi poštni vlak, 1 uro 40 minut pozneje brzovlak prve vrste in 10 minut na to mešani vlak. Ta čas nikakor ni jednako razdeljen. Ali bi ne bilo primerneje, da bi brzovlak odhajal iz Trsta mesto ob 8., že ob 6. zjutraj

in prišel na Dunaj ob 7 uri 35 minut mesto ob 9 uri 35 minut? Vplivni krogi naj delajo na to, da se ta vozni red spremeni, ali naj se pa vpelje osebni vlak (sekundarni vlak), kakor vozi od Celja do Ljubljane in od Šempetra do Ljubljane. Dokler pa ta vozni red obstane, nam je pot do sodnije in tudi do davkarije zelo obtežena.

(Česka jubilejna razstava.) Nastanjevalna pisarna deželne jubilejne razstave v Pragi nahaja se na Staromestskem náměstí št. 33 v „Merkurju“. Podružnice nima. Pripravljena so stanovanja po 60 kr., 70 kr., 80 kr., 1 gld., 1 gld. 20 kr., 1 gld. 50 kr. in 2 gld. za osobo in dan in sicer s svečavo in postrežbo. Urađuje se neprenehoma od 5. zjutraj do 11. zvečer.

Raznoterosti.

— Katoliki v Berlinu. Pred štiridesetimi leti imel je Berlin 450.000 prebivalcev, mej temi 30.000 katolikov in 10.000 židov; sedaj je v Berlinu 1.600.000 prebivalcev, mej temi 150.000 katolikov in 20.000 židov. Število katolikov se je popektorilo, število židov pa podvojilo. Če tudi je v Berlinu več katolikov, nego židov, vendar imajo židje veliko večji vpliv. Ob židovskih praznikih mestni zbor nima sej, za katoliške se pa nič ne zmenijo.

— Smešnica. Gospa, v domišljiji, da je bolna, pokliče hišnega zdravnika. Ko ta pride, mu reče: „Meni se zdi, gospod doktor, da sem zelo bolna; kaj menite Vi?“ — Doktor: „Milostiva, ne bo hudega! Vi potrebujete počitka!“ — Gospa: „Pa pogledjte, kako imam umazan jezik!“ — Tudi ta potrebuje počitka!“ odgovori mirno zdravnik.

Telegrami.

Dunaj, 9. junija. Da odide sramoti izgnanemu biti, je Vergottini danes odložil svoje poslanstvo.

Dunaj, 9. junija. „Wiener Zeitung“ objavlja naredbo ministerstva z včerajšnjega dne, s katero se deloma odpravi z današnjim dnem izjemno stanje za sodnijske okoliše: Dunaj, Korneuburg in Dunajsko Novo Mesto, katero se je bilo vvelo 1884. leta.

Dunaj, 9. junija. Smolka se spominja Hasnerja, zbornica ga stojé posluša. Pravosodni minister predložil je nekoliko premenjeni zakon o pijančevanju, kateri je bil ostal nerešen v poslednjem zasedanju. Pismo naznanilo, da se je odpravilo deloma obsedno stanje, se je izročilo odseku za Pernerstorferjev predlog. — Pfeifer interpeluje finančnega ministra, bi li ne hotel naročiti davčnim organom na Dolenjskem, da bi, oziroma se na bēdo posamičnih občin, s pobiranjem davka počakali do jeseni, da ljudje kaj pridelajo. — Mitniški zakon sprejel se je v tretjem branju.

Bruck na Litavi, 9. junija. Cesar je v spremstvu inozemskih vojaških atašéjev prišel sémkaj v vojaški tabor. Štiriurno ogledovanje čet končalo se je s cesarjevo kritiko.

London, 8. junija. Cesar nemški pride dne 4. julija v Windsor, odkodar odide dne 9. julija v London, kjer ostane do dne 13. julija.

London, 8. junija. Minolo noč imeli so službujoči pri omnibusnih družbah shod in so skienili danes začeti občen strajk.

Carigrad, 8. junija. Kakor se brzojavno poroča iz Kirkilise, so roparji danes vsprejeli odkupnino 200.000 frankov in vjete tujce izpustili.

Otawa, 8. junija. Ministerski predsednik John Macdonald je danes umrl.

Novi York, 9. junija. Z otoka Haiti se poroča, da je general Hipolyte dal osemdeset oseb zapreti, ker so sumljive zarote. Ko se je razširila govorica, da hoče predsednik Gatlingovo mitrailleuso nameriti proti ječi, da usmrti 80 vjetnikov, so prijatelji jetnikov poskusili jih osvoboditi, pa se ni posrečilo. Prva žrtva krvoprelitja, ki je potem nastala, bil je spoštovan kupec, ki je pred cerkvijo bil vstreljen s svojim šestnajstletnim nečakom. Če tudi ni bilo nobenega upora, vendar se nadaljujejo usmrtenja.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne
orzane vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena
steklenici 10 kr. (300—108)

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Anton Kržič.

Tuji.

7. junija.

Pri **Maliču**: Reynad, c. kr. dvorni svetovalec, iz Gorice. — Barth, trgovec; Glück, trgovec; Schnitzer Simon, potovalec; Schwarz Gustav, trgovec; Ledwinka Adolf, z Dunaja. — Savirsich Peter; Viezzolo Anton, z Pirana. — Christ Friderih, iz Frankobroda. — Enei Ana, Pamer, uradnik; Benvenuti Nikolaj, Courir Vincene, potovalec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Hoffman Marija, c. kr. višjega nadzornika vdova; Albin vitez Schneid, z Dunaja. — Schrottner Ana, zasebnica; Schläger Albin, potovalec, iz Grada. — Leitner, iz Linca. — Gamillscheg Felix, inženir, iz Kočevja. — Fabiani Anton, trgovec; Smole Ludvig, trgovec, iz Sevnice. — Perdikis, trgovec, iz Trsta. — Schöffner, višji nadzornik, iz Beljaka. — Homann Otto, iz Radovljice. — Domladis Anton, Tomšič J. iz B. Bistrice. — Javurek, železnični inženir, iz Ljubljane. — Lenček Jurij, železnični uradnik, iz Szegedina. — Schäter Valentin, iz Trsta. — Merlin Paul, zasebnik, iz Rožne doline. — Wilhar, c. kr. pošni administrator, iz Črnega Vrha. — Rieder, trgovec, z Šmohorja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	73 59	17 5	sl. szapad	oblačno	
8. u. pop.	73 42	24 2	sl. svzh.	jasno	0 00
9. u. zveč.	73 30	19 4	"	"	"

Srednja temperatura 18 0°, za 0 4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

9. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld. 65 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	102 " 25 "
Akcije avstr.-ogerske banke	1001 " — "
Kreditne akcije	800 " 75 "
Francoski napoleond.	9 " 31 "
Cesarski cekini	5 " 55 "
Nemške marke	57 " 40 "

Zahvala.

Za mnoge izkaze srčnega sočutja mej boleznijo in o smrti naše preljubljene hčerke oziroma sestre in svakinje gospodične

Pepice Grašek

izrekamo za mnoge krasne darovane vence, za ginjaivo petje gosp. pevcev društva „Lira“, za častno spremstvo k zadnjemu počitku tako rano umrle, prečastiti duhovščini, gg. uradnikom, častitim someščanom, kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naj-srčnejšo zahvalo.

Žalujejo ostali.

Kamnik, 7. junija 1891.

Pivovarna bratov Koslerjev.

Usojam se sl. občinstvu iz mesta in z dežele najuljudneje naznaniti, da bom z dném 10. junija prevzel

restavracijo pivovarne

bratov Koslerjev

ter otvoril na svoj račun tudi novo opravljeni

gostilničarski vrt v Cekinovem gradu

(Leopoldsrue).

Vestno bom skrbel za dobra, pristna vina, vedno sveže, priljubljeno Koslerjevo pivo, okusna gorka in mrzla jedila; cenjene goste postregel bodem vsekdar točno in prijazno.

V mnogobrojni obisk se uljudno priporoča

odličnim spoštovanjem

Štefan Franzot,
gostilničar.

(1)

Vozovnične

po jako znižani ceni, za vse evropske železnice, in od 300 kilometrov naprej za vsako daljavo, priporoča ter s prospekti in vsakršnimi pojasnili o potovanju rado-voljno in brezplačno služi

zvezke

(Fahrscheinhefte) Jos. Pavlin v Ljubljani
pisarna za potovanje. (2)

Zvezki rabljivejših prog so vselej v zalogi.

Lepa suha

banaška koruza (turšica)

na drobno in na debelo

100 kilo gld. 7 60

1 nov mernik gld. 1 50.

IVAN LINGER

v Ljubljani.

(3-1)

Rimska cesta št. 6. poprej Treova žitna trgovina.

Naznanilo.

Podpisani okrajni cestni odbor okolice ljubljanske naznanja, da bode **most na Fužinah (Kaltenbrunn) od 3. do 20. junija t. l. zaradi nujnega popravila za vožnjo in hojo zaprt.**

Okrajni cestni odbor okolice ljuubljanske.

Vič, dné 31. maja 1891.

Andrej Knez,
načelnik.

(3—3)

Podobarska delavnica

Josipa Šubica,

Gorenja Vas pri Škofji Loki.

Odprl sem svojo podobarsko delav-nico in usojam si naznaniti in priporočiti se preč. duhovščini in sl. občinstvu za vsa v podobarsko stroko

spadajoča dela, kot: Podobe iz lesa, kamna, gipsa in cementa, isto tako oltarje iz lesa in marmor-cementa v vseh cerkvenih zlogih. Tudi prenavljam stare altarje in prižnice. — Vse izvršim dobro, natančno in ceno!

Spoštovanjem

JOSIP ŠUBIC,

podobar.

(3—1)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.